

AMOR EN EMANCIPATIE!

Blijspel in één bedrijf

door

J. BOSVELT

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **AMOR EN EMANCIPATIE!** Gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **J. BOSVELT** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **6** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

Ina Manders - weduwe van Dr. Manders

Henk Manders - haar zoon een student

Gre Manders - haar dochter nog studerende

Fons Dekker - onderwijzer

Els Bannink - verpleegster en verloofde van Henk

Karel Verbeek - weduwnaar

Decor:

Mag goed gemeubileerd zijn. Maar niet overdreven. Van uit de zaal gezien, links een deur, die naar de keuken voert. Midden achter een deur, die toegang tot de gang geeft. Rechts een raam, aan de straatkant.

Eerste toneel

(Henk, Fons)

(Als het doek open gaat zit Henk breed uit in een stoel. Heeft een leesboek, waarin hij wat zit te bladeren. Smijt die dan op tafel)

Henk: Veel te taaie kost voor een vrije dag. Over drie dagen, zit ik er weer met de neus..., wat zeg ik, neus....., met mijn hele kop in al die geleerdheid. En dan verwachten ze ook nog, dat je alles in je bol stamp. *(wijst op zijn hoofd)* Wie dat uit gevonden heeft, zou ik graag als eerste willen opereren. Dan was het wel zo...., patiënt overleden, dokter beter. *(van links komt Fons binnen)*

Fons: Hallo. Ben je alleen? Ik dacht....

Henk: Moet je niet doen. Laat dat aan een paard over. Die heeft een veel groter hoofd dan wij en meer tijd om te denken. Tenminste, dat neem ik aan. *(legt zijn benen lui op een andere stoel)* Er is geen beter leven, dan een goed leven Fons. Hoe was het op school?

Fons: *(pakt een stoel en gaat bij tafel zitten)* Och, geen bijzonders. Hetzelfde als iedere dag, moet je maar denken. Maar, is je moeder er niet. Of Gre..., ik dacht

Henk: Nu heb je juist, mijn uit eenzetting gehoord over denken. Een weggegooide raadgeving. Neen, mijn dierbare zus, zal wel weer naar èèn van die emancipatie vergaderingen zijn. Huilebalken van miskende vrouwen. Maar mijn beste jongen, wees jij maar blij, dat ze nog andere dingen aan haar hoofd heeft, dan de liefde. Ze hoeft maar even te wenken en jij stort je in het ongeluk. Ik weet heus wel hoe de vlag erbij hangt, Fons. Maar, ik wens je succes met die poging.

Fons: Ik mag je zus Gre graag, dat mag je gerust weten. Maar, ze wil zich nog niet binden. *(blij)* Maar ze heeft geen hekel aan me.

Henk: Klaar ben je met zo'n boodschap. Hier is niemand die een hekel aan je heeft jongen.

Fons: Je bedoelt dat Gre, door haar moderne opvattingen mij laat lopen. Daar ben ik, eerlijk gezegd, ook weleens bang voor geweest. Ze is anders dan jij en jouw verloofde, maar ook jonger.

Henk: Wat wil dat zeggen Fons. Het is een kwestie van gevoel en verstand. Dat laatste heeft ze wel. En goed ook. Maar ze gebruikt het, in mijn ogen althans, verkeerd...., of nog helemaal niet. Ik heb eens iemand horen zeggen, beter eigenwijs, dan helemaal geen verstand. Dat hoop ik bij haar dan ook.

Fons: Je wilt toch niet zeggen, dat Gre gewoon eigenwijs is. Daar geloof ik niets van. Het is meer een kwestie van tijd. Ik zie haar nog altijd als een heel gewoon meisje, dat er nog wat vreemde ideeën

op na houdt. Maar dat wordt wel anders. Maar, jij hebt nu eenmaal een hekel aan moderne vrouwen.

Henk: Wel nee man, hoe kom je daarbij. Maar, veel van die geëmancipeerde vrouwen, zijn zo hopeloos ouderwets. Hoe lang heeft het niet geduurd, voor gemengd zwemmen een normaal verschijnsel werd. En zo zijn er tal van dingen te noemen. Ook hoef je de geschiedenis boeken er maar op na te slaan, om te weten hoeveel werk er is verzet, om de vrouw vrij te maken van zware arbeid. En nu beginnen die dames warempel de zaak weer te scheiden. Vrouwen café, gesubsidieerd met centen van de belasting. Leuk, als jij ook zo'n tent voor mannen weet? Zal ik je eens wat zeggen, het merendeel van die "meiden", zoals zij zichzelf noemen, is nooit gehuwd geweest. Dat is gewoon wraak op mannen, die hen niet zagen staan of zitten. Afgunst, omdat ze niet aan de bak kwamen en komen. Daarom hebben zij ook van die campings nodig, waar alleen die uitverkorende mogen komen. Niet dat vieze mannen spul.

Fons: *(lachend)* Maar zover is je zus nog lang niet. En dat ze een afkeer van mannen heeft, geloof ik in de verste verte niet.

Henk: *(slaat hem op de schouders)* Ik help het je wensen. Maar dan moet er wel iets gebeuren, dat ze ons mannen, eindelijk weer eens voor vol aan zien. Het merendeel van die meiden, zijn als paddestoelen. Eén verkeerde.... en de rest weet je wel.

Fons: Weet je hoe laat Gre thuis komt. Ik moet zo nog weg.

Henk: Geen idee van. Moeder is al wel een uur bezig om zich te verkleden. Mogelijk weet zij het. Maar dan zal je nog even geduld moeten hebben. Maar kerel ik heb een ander voorstel. En dat kan geen uitstel verdragen. Ik heb een geweldige dorst, na dit taaie onderwerp. Een glas wijn of bier. Waar heb je zin in. Ik denk dat er van alles wel in voorraad is.

Fons: Als ik het voor het zeggen heb, dan graag een biertje.

Henk: Zorg jij voor glazen, dan doe ik de rest. *(gaat even links af)*

Fons: *(pakt wat glazen die in een kastje staan op het toneel)* Geen kwaai knul die Henk. Hij zou maar wat graag zien dat Gre en ik het eens werden. En ik mag hem ook nog wel als zwager. Els is ook een schat van een meisje. *(blijft even met de glazen in de hand bij de tafel staan)* Ik heb er wel eens over gedacht, hier weg te gaan. Dan zie ik haar tenminste niet meer. Maar wat helpt het? Je gedachten neem je toch mee.

Henk: *(komt binnen met twee pijpjes en een opener)* Ik heb de voorraad eens even bekeken. *(plechtig)* Die krijgen wij zelfs in geen jaar op. En drinken, dat kan ik. Is mij ook het eerst geleerd. Van moeder hoorde ik altijd dat ik er vlug mee overweg kon. Zit in de familie moet je maar

denken. (*schenkt in en gaat weer in zijn stoel liggen, de benen op een andere stoel*) Proost man, er is geen beter leven, dat een goed leven moet je maar denken. (*moeder komt door het midden op. Gekleed om uit te gaan*)

Tweede toneel

(Henk, Fons, Moeder)

Moeder: De heren redden zich al zie ik. Nu, dat komt goed uit. Voor Gre staat er thee en haar brood ligt in de broodtrommel. Ik ga naar een vriendin. Het is onze avond.

Henk: U doet maar mam. Wij redden het wel. Moeten dat ook wel, willen wij niet om komen van honger en dorst. Dat zijn de gevolgen van de moderne tijd.

Moeder: (*ineens*) Goed dat ik nog niet weg ben. Ik moet nog even naar boven.

Fons: Als ik mijn glas leeg heb, kan ik u zo meenemen. Ik moet naar ouders van een kind uit mijn klas. (*schudt het hoofd*) Die hebben het, wat hun kind aangaat, veel te hoog in het hoofd zitten. Dat kan dat joch niet.

Moeder: Daar zijn nu eenmaal altijd van die ouders. Nu, maar vroeger ook wel hoor. (*tot Fons*) Doe het rustig aan. Maar ik neem graag je aanbod aan. (*gaat links af*)

Henk: (*lacht*) Uitslover die je bent. Maar houd schoonmoeder in ere. Dan ben je al ver.

Fons: Och, ik ga die zelfde kant op. Kleine moeite. (*moeder komt in het midden weer op en ziet nu Henk zijn benen pas, over een andere stoel*)

Moeder: (*beslist*) Henk doe die benen van de stoel. Dat wil ik niet. Als je moe bent dan ga maar naar bed.

Henk: (*trekt zijn benen van de stoel*) Als je ligt moet je er om half twaalf ook daar weer uit. Bedden opmaken. En zo gaat dat de hele dag door. Fons help me nu eens een handje. Je staat er net bij of je de laatste op hebt. (*Fons is inderdaad gaan staan*)

Fons: (*lacht*) Je begrijpt me niet man. Ik neem je moeder mee. Dan ben jij weer vrij man. Tot Gre er tenminste is.

Moeder: Als Gre thuis komt.

Henk: (*vlug*) Is er dan ook nog een kans dat ze niet komt? Veronderstel dat er een vrouwen mobilisatie komt. Gelukkig behoort Els niet bij de rekruten. Die zie ik vanavond nog wel.

Moeder: Stop nu eens even met je geklets. Van het brood van Gre dat weet je. En doe mij één plezier. Maak geen ruzie, als ik weg ben. Je geeft nu wel zo hoog op over Els en daar zeg ik niets van. Els heeft haar weetje. Maar ook haar willetje. Vergeet dat niet.

Henk: *(staat op)* Dat is bekend mamma. En wat de ruzie betreft met Gre....., je kunt gerust gaan. Met de hand op mijn hart beloof ik, dat ik mij van de goede kant zal laten zien. De korperaal zal de bevelen van zijn meerdere stipt uitvoeren.

Moeder: Goed dat je 't zelf zegt dat er nog een meerdere is hier. Wat jij Fons? Wat mij betreft gaan wij.

Fons: Ik sta te wachten mevrouw, om u als chauffeur naar de plek te rijden, die u wenst. *(gaan samen links af)*

Derde toneel

(Henk)

Henk: *(laat zich weer in de stoel zakken en legt zijn benen weer over de andere stoel)* Dat heb ik van de dienst overgehouden. Niet tegen praten. Maar als je weer alleen bent, dan doen, waar je zelf zin in hebt. Mafkikker die Fons. Zwaar verliefd op Gre. Praat tegen beter weten in. *(legt de hand op zijn voorhoofd)* Wacht eens... Ik zal die knaap eens een handje helpen... Er op of er onder. Liever, dan maar de lucht in....., van wie waren die woorden... ook al weer..., nu ja niet van mij in elk geval. Ik wil best de lucht in, maar dan in een machine, zodat ik de kans heb, ook weer terug te keren, naar moeder aarde.... *(denkt even)* Toch doe ik het...., mogelijk zal Fons wel niet te genieten zijn, als het niet lukt. *(vliegt ineens door de midden deur af. Even is het toneel leeg. Dan komt Gre van links op. Kijkt verbaasd rond en loopt naar de midden deur)*

Vierde toneel

(Gre)

Gre: Moeder....mams... *(gooit dan haar mantel op een stoel, haar tas op de andere en laat zich diep weg zakken in de stoel waar Fons zo straks in zat)* Het was me het dagje wel. *(zucht)* Er leek geen eind aan te komen.... Ik begin warempel te geloven dat er niemand thuis is. Maar de keukendeur stond toch open...Saai als er niemand

is. Fons is er anders altijd. Henk zal wel weer naar Els zijn.... Els is veel te gek.. voor een knul als Henk... ik zou wel gek zijn... *(ze staat op en loopt naar de midden deur)*.... Mam..., mam..., *(luistert en gaat weer zitten)* Nu ja, ik zorg zelf wel voor iets...

Vijfde toneel

(Gre, Henk)

Henk: *(praat iets uit de hoogte, als hij binnen komt)* Hallo, wat loop je te bleren om je moeder. Ze is uit. Met een vriendin. Haar wekelijks avondje. Gezellig ergens koffie drinken en dan naar het concert of de film. *(gaat op zijn vaste plaats zitten en zucht duidelijk hoorbaar)* Ja zusje, het is wat. Zelfs je moeder is al geëmancipeerd. Heel wat anders als vroeger, toen waren moeders thuis om zich uit te sloven, voor de kinderen.

Gre: *(bits)* Ik vroeg jou niets. Ik riep om moeder.

Henk: *(slaat op zijn knieën en lacht)* Dat was nog eens een komisch gezicht. Jij loopt daar te roepen om mamma.. mamma.. en ik, je bloed eigen broer kom op je aangerend, om te vragen wat hij voor je kan doen. Dan ben ik meer een draagvader voor je. Alles achter je aan dragen.... Kijk en dan hebben wij er weer wat bij. Draagmoeders die zijn er al. Maar nu vinden mijn zus Gre en haar broer....., een draagvader.

Gre: Houd jij je uitvindingen maar voor je zelf. Of voor Els. Als je denkt dat je lollig bent, moet je zien een deurknop te worden. Die geeft iedereen een hand.

Henk: *(snelt op haar toe)* Vergeef mij dame, dat ik en ogenblik mij zelf vergat. *(grijpt vlug Gre haar hand en drukt er een kus op voor Gre kan terug trekken)* Ik hoop dat u mij die fout, bij deze vergeven wilt. Duizend maal excuus dame. *(buigt)* Of wenst u liever als meid aan gesproken te worden. Dat is in deze moderne tijd mogelijk wenselijker.

Gre: *(onverschillig)* Dat zoek je zelf maar uit. Ik zal eens zien of er thee is. Ik verga van de dorst.

Henk: *(vlug)* Blijft u zitten dame...meid. Uw gediensstige vliegt voor u. *(snelt links af)*

Gre: Hij lijkt wel getikt. *(kijkt naar de lege flesjes)* Of zou meneer op zijn eentje hebben zitten pimpelen. Twee flesjes tegelijk. Dat tikt nog al aan. *(Henk op, met een blad. Daar staat een kopje thee op en de boterham zet alles bij haar neer)*

Henk: Uw bediende heeft de vrijheid genomen, ook om uw lunch te denken. (*wacht, schuift een bijzet tafeltje aan*) Zou het zo kunnen, of heeft u liever, dat ik op mijn knieën voor u kniel, om alles vast te houden. U zegt het maar.

Gre: (*lacht*) Wat mankeert jou, man...., is het in je bol geslagen?

Henk: Niet dat ik weet. Maar wat niet is kan nog komen. Trouwens die bol van mij is toch leeg. Dat zei de professor de vorige week nog. Waar bij andere mensen hersens zitten, is er bij jou een lege ruimte. Dat waren zijn woorden. Eén geluk. Krijg ik in elk geval nooit een hersen-schudding.

Gre: (*die in tijd haar thee opgedronken heeft*) De thee is in elk geval verrukkelijk. Maar houd op met die onzin. Wat is dat voor een uitdrukking. Over je hersens en dat van draagvader. Leer je die dingen daar, in Leiden?

Henk: Dat denk ik niet. Maar je weet dat een student gewoonlijk op zwart zaad zit. Dus een bijbaantje kun je altijd gebruiken. Je mag er ook sleepvader van maken, hoor. Dat is mij om het even. Als dat niet modern is breekt mij de klomp. (*staat weer bij haar*) Mag het nogmaals het zelfde zijn? Ik heb de plicht op me genomen, eerst voor jou te zorgen alvorens ik vertrek naar Els. Nog een wolkje melk of liever iets citroen? U heeft het maar voor het zeggen.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto